Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums **par tematu "Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par metālrūpniecības konkurētspēju – ieguldījums ES izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā"**

COM(2008) 108 galīgā redakcija – SEC(2008) 246

(2009/C 175/19)

Eiropas Komisija saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 262. pantu 2008. gada 22. februārī nolēma apspriesties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par metālrūpniecības konkurētspēju – ieguldījums ES izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā"

COM(2008) 108 galīgā redakcija.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Rūpniecības pārmaiņu konsultatīvā komiteja savu atzinumu pieņēma 2008. gada 18. novembrī. Ziņotājs – ZÖHRER kgs, līdzziņotājs – CHRUSZCZOW kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 449. plenārajā sesijā, kas notika 2008. gada 3. un 4. decembrī (3. decembra sēdē), ar 160 balsīm par, 6 balsīm pret un 7 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. **Secinājumi un ieteikumi.**

1.1 Milzīgā reālā pievienotā vērtība, ko rada metālrūpniecība un ar to saistītās nozares, ir visnotaļ nepieciešams ieguldījums visas Eiropas ekonomikas attīstībā. Tā ir pakļauta globālajai konkurencei, un pēdējo gadu laikā tā ir nepārtraukti piedzīvojusi radikālas pārmaiņas un pārstrukturēšanu.

1.2 Pārstrukturēšana nākotnē būs cieši saistīta ar metālrūpniecības pievienotās vērtības ķēžu arvien lielāko globalizāciju (no izejvielām līdz tālākai pārstrādei). Tam ir nepieciešams jauns impulss rūpniecības politikā, lai veicinātu inovāciju, kvalifikāciju un taisnīgus globālās konkurences nosacījumus.

1.3 Principā Komiteja piekrīt Komisijas paziņojumā sniegtajai nozares iezīmju analīzei. Jāņem vērā, ka metālrūpniecība nav homogēna nozare, tāpēc ir problemātiski sniegt visaptverošus izteikumus. Daudzi Komisijas ierosinātie pasākumi ir pārāk vispārīgi. Komiteja aicina Komisiju izstrādāt grafiku paziņojuma izpildes pārbaudei ar stingri noteiktiem pasākumiem attiecībā uz individuālām apakšnozarēm.

1.3.1 Komiteja aicina veikt izpēti par atsevišķām nozarēm, kas būtu balstīta uz EOTK pieredzi, nodrošinot monitoringu un veicinot sociālo dialogu.

1.4 Komiteja rosina enerģētikas politikas jomā veikt pasākumus, lai ar tirgus un cenu pārredzamības palīdzību panāktu drošu un uz ilgtermiņa līgumiem balstītu energoapgādi. Jānovērš trūkumi energoapgādes tīklos. Turklāt Komiteja norāda uz atjaunojamo energoresursu nozīmi un pašas rūpniecības ieguldījumu elektroenerģijas un siltuma ražošanā.

1.5 Vides politikas jomā pirmām kārtām jāatrod risinājumi, lai saskaņotu klimata aizsardzības mērķus ar nodarbinātības, izaugsmes un globālās konkurētspējas mērķiem. Lai novērstu neizdevīgus konkurences apstākļus Eiropas metālrūpniecības nozarei, Komiteja aicina:

— nodrošināt starptautisko nolīgumu prioritāti,

— veicināt labākās un energoefektīvākās tehnoloģijas,

— ņemt vērā jau veiktos ieguldījumus,

— ņemt vērā atsevišķo nozaru spēju samazināt emisijas, ievērojot tehnoloģiskos standartus,

— ātri pieņemt lēmumu attiecībā uz oglekļa emisiju pārvirzes riska atzīšanu.

1.5.1 Komiteja atbalsta Komisijas priekšlikumus par tiesību aktiem atkritumu jomā, *REACH* un standartizāciju, taču vēlas, lai minētie atsevišķie priekšlikumi tiktu precizēti.

1.6 Izejvielu otrreizējā pārstrāde un materiālietilpības samazināšana, t.i. "aizvietojošu materiālu" pētniecība nākotnē iegūs arvien lielāku nozīmi (gan saistībā ar vides aizsardzības aspektiem, gan tirdzniecības politikas apsvērumiem).

1.7 Komiteja atbalsta Komisijas apņemšanos veicināt jauninājumus, pētniecību un izstrādi un uzlabot kvalifikāciju. Kā piemēru var minēt *ULCOS* (tērauda ražošana ar īpaši zemu CO_2) projektu Eiropas tērauda tehnoloģiskās platformas (*ESTEP*) ietvaros. Attiecībā uz Septītās pamatprogrammas otro daļu Komiteja rosina pārskatīt pašreizējo programmu lietderību un sagaida labāku saskaņotību un lielāku atbalstu. Darbinieku izglītības un apmācības jomā ir nepieciešami ievērojami ieguldījumi pamatiemaņu uzlabošanā.

1.8 Globālās konkurences apstākļos metālrūpniecībai ļoti nozīmīgi ir tirdzniecības politikas jautājumi. Komiteja piekrīt Komisijas uzskatam, ka ar trešām valstīm būtu jāuztur ciešs dialogs par tirdzniecības politikas jautājumiem. Tomēr ar PTO saskaņotiem tirdzniecības politikas instrumentiem, kas piemērojami gadījumos, kad ES metālrūpniecība tiek nostādīta neizdevīgā stāvoklī vai diskriminēta, jābūt pieejamiem arī turpmāk.

1.9 Metālrūpniecības nozarē jārisina ievērojami sociāli izaicinājumi, piemēram:

— turpmāka pārstrukturēšana,

— darbinieku novecošanās,

— kvalifikācijas prasību paaugstināšanās,

— darba drošība un veselības aizsardzība.

Komiteja izsaka neizpratni par to, ka Komisija nav norādījusi konkrētus pasākumus vai priekšlikumus par šajā paziņojumā minētajiem sociālajiem aspektiem. Komiteja aicina Komisiju veicināt sociālo dialogu attiecīgajās nozarēs, jo tas ir piemērotākais veids šādu jautājumu apspriešanai.

2. **Paziņojuma pamatojums un saturs.**

2.1 Šajā paziņojumā ir novērtēta šo nozaru konkurētspēja un pausti ieteikumi turpmākai attīstībai. Tas ir nākamais posms pēc Komisijas 2005. gada paziņojuma par ES rūpniecības politiku, kurā izvirzītas vairākas iniciatīvas nozarē, ieskaitot paziņojumu, kurā novērtēta izejvielu un energoapgādes ietekme uz Eiropas metālrūpniecības konkurētspēju ([1]), un ņemts vērā arī 2007. gada rūpniecības politikas termiņa vidusposma pārskats ([2]).

2.2 Kopienas enerģētikas un klimata pārmaiņu politika tieši ietekmē metālrūpniecību, jo tā ir energoietilpīga nozare. Eiropadome 2007. gada martā atzina "energoietilpīgās nozares lielo nozīmi" un uzsvēra, ka "vajadzīgi iedarbīgi pasākumi, lai uzlabotu gan minēto Eiropas rūpniecības nozaru konkurētspēju, gan to ietekmi uz vidi". Šajā sakarā Komisijas 2008. gada 23. janvāra dokumentu paketē par rīcības plānu klimata jomā un atjaunīgajiem energoresursiem ir atzīts energoietilpīgo nozaru īpašais stāvoklis, jo tās ir tieši pakļautas globālai konkurencei.

2.3 Komisija ierosina 16 pasākumu paketi enerģijas, vides, standartizācijas, jauninājumu, pētniecības un izstrādes, iemaņu, ārējo attiecību un tirdzniecības politikas jomās.

3. **Vispārīgas piezīmes.**

3.1 Tāpat kā atzinumā par Komisijas 2006. gada 20. aprīļa paziņojumu "Kopienas Lisabonas programmas īstenošana: politikas pamats ES apstrādes rūpniecības stiprināšanai – ceļā uz integrētāku pieeju rūpniecības politikai" (COM(2005) 474 galīgā redakcija), Komiteja visādā ziņā atbalsta Komisijas noteiktos nozarēm veicamos pasākumus, lai paaugstinātu konkurētspēju un saglabātu darba vietas.

3.2 Metālrūpniecība ir viena no visnozīmīgākajām nozarēm daudzu ražošanas nozaru pievienotās vērtības ķēdē. Saskaņā ar nozares aplēsēm tērauda rūpniecības pakārtoto nozaru apgrozījums, piemēram, ir 3 157 miljardi EUR un tajās ir nodarbināti 23 miljoni darba ņēmēju (skatīt 1. pielikumu). Diemžēl nav informācijas par citām metālrūpniecības nozarēm. Tērauda izstrādājumus plaši izmanto kā svarīgus celtniecības materiālus, jo īpaši energoefektīvai infrastruktūrai. Tādēļ ES spēja turpmāk attīstīties un pielāgoties klimata pārmaiņām lielā mērā ir atkarīga no tērauda piegādes stabilitātes ES tirgū.

3.2.1 Saistībā ar pašreizējo krīzi finanšu tirgos Komiteja īpaši uzsver, ka milzīgā reālā pievienotā vērtība, ko rada metālrūpniecība un ar to saistītās nozares, ir visnotaļ nepieciešams ieguldījums Eiropas ekonomikas attīstībā. Eiropas metālrūpniecības vadošā loma daudzās jomās ir pamats arī citu rūpniecības nozaru konkurētspējai. Šī zināšanu bāze Eiropā arī turpmāk ir jāsaglabā un jāattīsta.

Metālrūpniecība ir pakļauta globālajai konkurencei, un pēdējo gadu laikā tā ir nepārtraukti piedzīvojusi radikālas pārmaiņas un pārstrukturēšanu. Lai arī tāpēc metālrūpniecības nozare ir kļuvusi konkurētspējīgāka, rezultātā darba vietu skaits ir ievērojami samazinājies. Pārstrukturēšanu tomēr nevar skaidrot tikai ar tehnoloģiskiem iemesliem vai vēlmi paaugstināt ražīgumu. Daļēji to ir izraisījusi arī atsevišķu ražošanas procesu (piemēram, jēlalumīnija ražošanas) uzticēšana uzņēmumiem ārpus Eiropas enerģijas izmaksu, vides saistību un izejmateriālu tuvuma dēļ. Minētais process nav noslēdzies, un ir paredzama turpmāka pārstrukturēšana, kas nākotnē būs cieši saistīta ar metālrūpniecības pievienotās vērtības ķēžu arvien lielāko globalizāciju (no izejvielām līdz tālākai pārstrādei).

([1]) COM(2005) 474 galīgā redakcija, II pielikums.
([2]) COM(2007) 374 galīgā redakcija, 4.7.2007.

3.3 Lielās energoietilpības dēļ pašreizējās debates par klimata aizsardzību īpaši ietekmē minētās nozares. Pašlaik aktuāls ir ne tikai jautājums par konkurētspējas saglabāšanu, bet arī darba vietu nodrošināšanu minētajās nozarēs. Konkurētspējas padome 2008. gada 3. jūnija secinājumos tādēļ aicināja Komisiju un dalībvalstis "turpināt aktīvas diskusijas ar nozari un trešām valstīm par nozaru pieeju jautājumu, lai veicinātu tādu efektīvu pasākumu veikšanu, kas samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un tādējādi risinātu oglekļa emisiju pārvirzes problēmu".

3.4 Bez tam Komiteja piekrīt Komisijas veiktajai nozares iezīmju analīzei. Turklāt jāņem vērā, ka paziņojums ir balstīts uz iestrādnēm, kas uzsāktas jau 2004. gadā, un ka metālrūpniecība nav homogēna nozare.

3.4.1 Tomēr vēl joprojām trūkst skaidrības par minēto nozaru definīciju. Komisija atsaucas uz *NACE* kodu 27, bet dokumentos (paziņojumā un pielikumā) minētie dati ir tikai par daļu no apakšnozarēm (primārā ražošana un daļēja pārstrāde). Komisijai jārada daudz precīzāks apraksts, jo īpaši tādēļ, ka ir sarežģīti sniegt visaptverošus paziņojumus, ņemot vērā apakšnozaru dažādību (26 rūpniecības nozares, kas sadalītas piecās grupās, saskaņā ar *NACE* kodu 27) un atšķirīgās struktūras (izejvielu rūpniecībā vairums ir lieli uzņēmumi, savukārt pārstrādē ir iesaistīti daudzi MVU).

3.5 Paziņojumā Komisija ierosina vairākus pasākumus, kuru mērķis ir apstākļu uzlabošana minētajās nozarēs. Tie ir skatāmi kontekstā ar citiem, šķietami pretrunīgiem Kopienas politiskajiem uzstādījumiem, kas jārisina vienlaikus. Tāpēc Komiteja izsaka nožēlu, ka daudzi priekšlikumi ir pārāk vispārīgi, un aicina Komisiju izstrādāt grafiku paziņojuma izpildes pārbaudei ar stingri noteiktiem pasākumiem attiecībā uz individuālām apakšnozarēm. Tas ir pirmām kārtām nepieciešams tāpēc, ka lēmumi par ieguldījumiem metālrūpniecībā attiecas uz vidējo termiņu un ilgtermiņu, un tos var ietekmēt minētie pasākumi.

3.5.1 Komiteja aicina, sadarbojoties ar ieinteresētajam personām, veikt izpēti par pieprasījuma attīstību, ražošanu un tehnoloģijām atsevišķās nozarēs, kas būtu balstīta uz EOTK pieredzi, nodrošinot monitoringu un veicinot sociālo dialogu. Šajā ziņā kā piemēru varētu minēt tērauda rūpniecību. EOTK līgums paredzēja dzelzs un tērauda ražošanas jomā palielināt uzskaites apjomu, ievērojami pārsniedzot "vispārējās rūpniecības statistikas" apjomu. Arī pēc EOTK līguma izbeigšanās 2002. gadā Eiropas tērauda rūpniecība sekmīgi turpināja būtisku statistikas uzskaiti, kas nav iekļauta "vispārējā rūpniecības statistikā". Eiropas līmenī tā tiek īstenota ar Regulu (EK) Nr. 48/2004. Komiteja atbalsta pagaidu regulas turpināšanu un ierosina arī attiecībā uz citām metālrūpniecības nozarēm līdzīgā kārtā panākt ievērojamu apjoma palielinājumu, jo arvien biežāk var konstatēt, ka vispārējā rūpniecības statistika nav pietiekama, lai uz to varētu balstīt konkrētus politiskās rīcības apsvērumus.

4. **Īpašas piezīmes par Komisijas priekšlikumiem.**

4.1 *Enerģētikas politika.*

4.1.1 Kā Komisija pamatoti norāda, svārstības, piemēram, strauji pieaugošās gāzes un elektrības cenas, kā arī ierobežojumi attiecībā uz ilgtermiņa energoapgādes līgumu nodrošināšanu iespaido ES metālrūpniecības konkurētspēju.

4.1.2 Ir jāveic pasākumi, lai nodrošinātu cenu attīstības labāku prognozēšanu, garantētu lielāku tirgus pārredzamību un veicinātu enerģijas piegādātāju brīvu izvēli. Tas ir jāatbalsta gan ar tiesību aktiem, gan arī ar prakses atbilstības Kopienas tiesību aktiem atzīšanu.

4.1.3 Viens no svarīgākajiem veidiem, kā uzlabot piegādes nosacījumu prognozējamību ir ilgtermiņa energoapgādes līgumu iespēju pārskatīšana. Jāpatur prātā arī tas, kādā mērā enerģijas piegādātāji var vai nevar piedalīties ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā.

4.1.4 Lai visiem ieinteresētajiem uzņēmumiem nodrošinātu neierobežotu pieeju enerģijas tirgum (Eiropas komunikāciju tīkli), būtiski svarīgi ir novērst enerģijas transporta infrastruktūras trūkumus.

4.1.5 Ilgākā laika posmā turpmāks atjaunīgās enerģijas izmantošanas pieaugums būs galvenais faktors neatkarīgas energoapgādes nodrošināšanā ES rūpniecības nozarēm. Metālrūpniecība sekmē ES politikas panākumus centienos palielināt enerģijas (elektrības un siltuma) ražošanu no atjaunīgajiem enerģijas avotiem. Tērauda ražošana un koksa krāsnis ir vērtīgu gāzu, piemēram, domnas gāzes, konvertoru gāzes (konvertora krāsns) un koksa gāzes avots. Minētās gāzes satur atšķirīgas proporcijas oglekļa oksīda (konvertoru gāze līdz 65 %), oglekļa dioksīda, slāpekļa un ūdeņraža (koksa krāsns gāze līdz 60 %). Tā vietā, lai gāzes izniekotu vai sadedzinātu, tās vajadzētu efektīvi izmantot elektrības un/vai siltuma ražošanā. Tas lielā mērā notiek jau patlaban, un šīs tehnoloģijas jācenšas attīstīt tālāk.

4.1.6 Turklāt Komiteja norāda, ka tā ir izteikusi viedokli par enerģijas politiku vairākos atzinumos (jaunākie ir *CCMI/052* un dažādi *TEN* atzinumi).

4.2 *Vides politika.*

4.2.1 Metālrūpniecību iespaido daudzi ES noteikumi vides politikas jomā, kuru īstenošana un ievērošana nozarei pastāvīgi rada grūtības vienoties par dažādiem mērķiem (izplūdes gāzu emisijas novēršana, piemēram, daļēji tiek asociēta ar palielinātu enerģijas patēriņu, kas savukārt kaitē energoefektivitātei). Pašsaprotami, ka daļa metālrūpniecības ir pieskaitāma energoietilpīgajām nozarēm, kas ir pakļautas ievērojamai, uz izmaksām balstītai konkurencei visā pasaulē. Metālrūpniecība ir viens no galvenajiem CO_2 izmešu radītājiem. Ja Komisijas ierosinātie pasākumi klimata pārmaiņu jautājumā – jo īpaši ETS paplašināšana – tiktu piemēroti metālrūpniecībai bez jebkādiem turpmākiem ierobežojumiem, tas

varētu izraisīt investīciju pārvietošanu (kā jau notiek pašlaik) un darba vietu skaita samazināšanos (oglekļa noplūdes risks). Tomēr vēlamo ietekmi uz klimata pārmaiņām nevarēs panākt, kamēr visas valstis nebūs pievienojušās minētajiem mērķiem.

4.2.2 Tādēļ galvenā prioritāte jāpiešķir starptautisku nolīgumu slēgšanai, paredzot skaidrus kritērijus to efektivitātei un pārredzamībai, lai Eiropas rūpniecības nozarēm neradītu neizdevīgas konkurences apstākļus un lai cīnītos pret klimata pārmaiņām globālā mērogā.

4.2.3 Liela daļa metālrūpniecības jau ir daudz ieguldījusi energoefektīvās tehnoloģijās. Eiropas tērauda rūpniecībai, piemēram, ir vadoša loma CO_2 izmešu samazināšanā, un daudzi šīs nozares uzņēmumi ir sasnieguši tehnoloģiski iespējamo robežu attiecībā uz izmešu samazināšanu ražošanā. Tādēļ mērķis samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas līdz 2020. gadam par 21 % salīdzinājumā ar 2005. gada emisijām būtu jāattiecina uz visām ETS nozarēm (enerģētikas nozari un energoietilpīgo rūpniecību); veicot pasākumu sadali nozaru vidū, būtu jāņem vērā ražotāja spēja samazināt emisijas tehnoloģisko iespēju robežās, neiespaidojot tā ražošanas jaudu.

4.2.3.1 Padome ir noteikusi, ka ieplānotie starptautiskie nolīgumi izvērtīsies par daudz tālejošāku mērķi – samazināt CO_2 emisijas par 30 %. Šajā sakarā Komiteja uzsver, ka skaidri jānosaka, kurās jomās šāda samazināšana jāpanāk. Pašsaprotami, ka tas jāpanāk ne tikai nozarēs, kas pašlaik ietvertas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā. Komiteja uzskata, ka ļoti nozīmīga loma būtu pasākumiem arī tādās jomās kā ēku siltumizolācija, transporta un satiksmes organizēšana un vispārējā energoefektivitāte.

4.2.4 Tādēļ Komisija uzskata, ka jebkuru pasākumu prioritātei vispirms ir jābūt labāko un energoefektīvāko tehnoloģiju veicināšanai un tad pētniecībai un izstrādei šo tehnoloģiju uzlabošanā un jaunu materiālu izstrādāšanā. Tehniskie standarti ir jāņem vērā gan ES līmeņa pasākumos, gan sarunās par starptautisko klimata aizsardzības nolīgumu.

Komisijai pēc iespējas drīzākā laikā būtu jāizstrādā attiecīgs plāns, kurā iekļauti visi paredzētie pasākumi, lai izvairītos no jebkādas turpmākas nenoteiktības rūpniecībā. Šajā sakarā Komiteja norāda uz Komisijas priekšlikuma par ETS ([3]) 10. panta b) punktu.

4.2.5 Attiecībā uz Direktīvu par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (IPNK direktīva) Komiteja atbalsta Komisijas saskaņošanas plānus, kuri cita starpā palīdzēs izveidot vienkāršākus un labākus tiesību aktus. Kodificētajā direktīvā par ražošanas vietu sertifikācijas un darbības pamatu tomēr jāņem individuālais progress tehnoloģiskajā attīstībā. ES metālrūpniecības konkurētspēju nedrīkst apdraudēt saistības, kas neatbilst tehnoloģiskajām iespējām.

4.2.6 Principā Komiteja piekrīt Komisijas priekšlikumiem par tiesību aktiem atkritumu jomā, *REACH* un standartizāciju, taču vēlas, lai minētie atsevišķie priekšlikumi tiktu precizēti.

4.3 *Jauninājumi, pētniecība un izstrāde, un kvalifikācija.*

4.3.1 Komiteja atbalsta Komisijas apņemšanos veicināt jauninājumus, pētniecību un izstrādi un uzlabot kvalifikāciju.

4.3.2 Eiropas tērauda tehnoloģiskā platforma (ESTEP) dod ieguldījumu nākotnes veidošanā, iesakot vērienīgas pētniecības un izstrādes programmas (Stratēģiskās pētniecības programma, pazīstama kā SRA) ilgstošas konkurētspējas nodrošināšanā. Minētās SRA prioritāšu mērķis ir samazināt slogu, ko ražošanas procesi rada videi, un izstrādāt modernus ražojumus ar pievienoto vērtību, kuri efektīvāk kalpotu sava dzīves cikla laikā. Piemēram, *ULCOS* (Tērauda ražošana ar īpaši zemu CO_2) ir pirmais lielais ESTEP projekts, kura mērķis ir krasi samazināt CO_2 emisiju. Pašlaik tas ir vērienīgākais visā pasaulē, un tam jau ir lieli panākumi, jo ir izraudzītas četras daudzsološas metodes, kuras šobrīd jāpārbauda rūpnieciskā līmenī un jāapvieno ar oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas (*CSS*) tehnoloģijām. ESTEP netieši veicina arī tādu jautājumu risināšanu, kas saistīti ar klimata pārmaiņām un enerģētiku, attīstot pilnībā pārstrādājama vieglā tērauda risinājumus, piemēram, autobūves un celtniecības nozarei, un efektīvus jaunus risinājumus nākotnes enerģijas avotu (piemēram, vēja enerģijas) attīstībai.

4.3.3 Tomēr, tā kā darbinieku izglītība un apmācība ir būtiski svarīga ilgtspējīgas rūpniecības izveidei Eiropā, ir nepieciešami ievērojami ieguldījumi pamatiemaņu uzlabošanā; piemēram, pieņemot darbā talantīgus cilvēkus no universitātēm un attīstot mūžizglītību, īpaši e-mācības. Lai sasniegtu šo sociālo mērķi, ir nepieciešams gan ES, gan augstāko mācību iestāžu atbalsts ([4]).

4.3.4 Minētais tomēr rosina pārskatīt pašreizējo programmu lietderību. Piemēram, pēc Septītās pamatprogrammas pirmā uzaicinājuma uz konkursu Eiropas tērauda tehnoloģiskās platformas Stratēģiskās izpētes programma ir uzrādījusi neapmierinošus rezultātus (panākumu rādītājs mazāks kā 10 %), jo minētie aicinājumi acīmredzami neattiecas uz programmas prioritātēm. Labāka saskaņotība un lielāks atbalsts tiek sagaidīts Septītās pamatprogrammas otrajā daļā.

([3]) COM (2008) 16 galīgā redakcija, 23.1.2008.

([4]) Šajā sakarā jāatzīmē jau esošās iniciatīvas, lai Eiropas metālrūpniecībā veicinātu un paaugstinātu darbaspēka mobilitāti, piemēram, "*EMU-Pass*" (www.emu-pass.com).

4.4 *Ārējās attiecības un tirdzniecības politika.*

4.4.1 Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas stratēģiju, kurā augsta prioritāte piešķirta rūpniecības apgādei ar izejvielām. Tomēr šeit jānorāda, ka tas nav tikai vienkāršs jautājums par ārējām attiecībām un tirdzniecības politiku, kā Komiteja norādīja atzinumā par tematu "Ar enerģētiku nesaistīta kalnrūpniecība Eiropā" (*CCMI/056*). Jāatzīmē, ka izejvielu otrreizējā pārstrāde un materiālietilpības samazināšana, t.i. "aizvietojošu materiālu" pētniecība nākotnē iegūs arvien lielāku nozīmi (ne vien saistībā ar tirdzniecības politikas apsvērumiem, bet arī ņemot vērā tās nozīmi vides aizsardzības jomā).

4.4.2 Īpaši jāņem vērā tas, ka daudzās izejvielu nozarēs koncentrēti tikai daži starptautiski uzņēmumi, kas spēj noteikt cenas.

4.4.3 Komiteja piekrīt Komisijas uzskatam, ka ar trešām valstīm būtu jāuztur ciešs rūpnieciskais dialogs par tirdzniecības politikas jautājumiem. Tomēr ar PTO saskaņotiem tirdzniecības politikas instrumentiem, kas piemērojami gadījumos, kad ES metālrūpniecība tiek nostādīta neizdevīgā stāvoklī vai diskriminēta, jābūt pieejamiem arī turpmāk, un būtu skaidri jānorāda, ka tie tiks arī izmantoti, ja dialoga laikā nebūs panākts progress.

4.5 *Sociālie aspekti.*

4.5.1 Ņemot vērā tādas problēmas kā darbaspēka novecošana (visvairāk tērauda rūpniecībā), kvalifikācijas prasības un nepārtrauktas strukturālās izmaiņas, Komiteja ir pārsteigta, ka Komisija rūpniecībai vēl nav iesniegusi nekādus pasākumus vai priekšlikumus par šajā paziņojumā minētajiem sociālajiem aspektiem.

4.5.2 Īpaša uzmanība jāpievērš drošības un veselības aizsardzības tematikai, jo metālrūpniecība ir to rūpniecības nozaru vidū, kurās pastāv paaugstināts riska faktors.

4.5.3 Šajā sakarā Komiteja vēlreiz uzsver sociālā dialoga nozīmi.

Briselē, 2008. gada 3. decembrī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētājs
Mario SEPI

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas ģenerālsekretārs
Martin WESTLAKE